

Nr 46.

Ankom till Riksdagens kansli den 4 april 1913 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till utgiftsstat för postsparbanken m. m.

(3:e Avd.)

I en till Riksdagen avlåten, till statsutskottet för förberedande behandling överlämnad proposition, nr 112, av den 7 mars 1913 har Kungl. Maj:t under återopande av bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag föreslagit Riksdagen att *dels* medgiva ej mindre att extra biträdena hos postsparbanken Sofia Ulrika Malm och Adelaide Charlotta Ljungh må äga att under sin återstående livstid uppbära ett årligt understöd av, den förra 600 kronor och den senare 640 kronor, att av postsparbankens medel utgå från och med månaden näst efter den, under vilken entledigande ur postsparbankens tjänst varder dem meddelat, än även att, därest dylikt entledigande skulle meddelas före 1914 års ingång, understödsbeloppen för år 1913 må få utgå av postsparbankens överskottsmedel för innevarande år, *dels ock* godkänna de i berörda protokoll tillstyrkta förslagen till utgiftsstat för postsparbanken, att tillämpas tillsvidare från och med den 1 januari 1914, och till ändrad lydelse av §§ 1, 2, 4 och 7 i gällande avlöningsreglemente för tjänstemän vid postsparbanken, ävensom av § 2 i övergångsbestämmelserna till samma reglemente, samt på grund

Bihang till Riksdagens protokoll 1913. 6 saml. 27 häft. (Nr 46.) 1

härav bestämma postsparbankens anslag, förslagsvis, till 356,085 kronor, att utgå ur postsparbankens inkomster.

Till ovanberörda statsrådsprotokoll har departementschefen anført följande:

»I enlighet med av 1911 års Riksdag efter Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning fattade beslut har Kungl. Maj:t den 22 juni 1911 fastställt utgiftsstat för postsparbanken, att tillämpas från och med den 1 januari 1912. Denna utgiftsstat omfattar följande huvudavdelningar:

A. Avlöningar	kronor 242,995: —
B. Omkostnader	» 72,000: —
C. Avkortningar och avskrivningar	» 6,000: —
	<hr/>
	tillsammans kronor 320,995: —

Uti avlöningssumman, kronor 242,995, ingå dels kronor 18,860 såsom avlöning och ortstillägg till sju bokhållare dels ock kronor 85,000 till arvoden åt extra tjänstemän, vikariatsersättningar m. m.

På grund av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning beslöt 1912 års Riksdag, att å postsparbankens avlöningsstat från och med år 1913 skulle *dels* uppföras aderton kvinnliga skrivbiträden, en var med 700 kronor i lön, 550 kronor i tjänstgöringspenningar och 150 kronor såsom ortstillägg, vartill kunde komma två ålderstillägg till lönen, vardera å 200 kronor, efter tre och sex år, *dels ock* upptagas såsom anslag till sju bokhållare kronor 19,315 och till arvoden åt extra tjänstemän, vikariatsersättningar m. m. kronor 58,000.

Med tillämpning härav skulle postsparbankens utgiftsstat för år 1913 komma att upptaga följande anslagsbelopp, därvid det nyuppförda anslaget till aderton ordinarie skrivbiträden angivits till det belopp, vartill detsamma med tillämpning av Riksdagens sistnämnda beslut och med hänsyn till hittills kända personalförhållanden ansetts kunna beräknas.

A. <i>Avlöningar.</i>		Kronor	ö.	Kronor	ö.
Generalpostdirektören såsom ordförande i postsparbanksstyrelsen		2,000	—		
3 ledamöter i styrelsen, vardera 600 kronor		1,800	—		
Postsparbanksdirektören och chefen för postsparbanken		9,000	—		
1 kamrerare och sekreterare (6,000—7,000 kronor)		7,000	—		
1 förste aktuarie (5,000—6,500 »)		5,500	—		
1 kassör (4,200—5,500 »)	}	5,800	—		
felräkningspenningar (300— 300 »)					
1 registrator och aktuarie (4,200—5,500 »)		5,500	—		
4 revisorer (4,200—5,500 »)		21,000	—		
7 bokhållare (1,800—3,800 »)	}	19,315	—		
ortstillägg (270— 450 »)					
35 kontorsskrivare (1,500—2,100 »)	}	74,375	—		
ortstillägg (225— 225 »)					
18 skrivbiträden (1,250—1,650 »)	}	32,400	—		
ortstillägg (150— 150 »)					
1 första vaktmästare (1,140—1,650 »)	}	1,850	—		
särskilt arvode (200— 200 »)					
4 vaktmästare (1,140—1,650 »)		5,310	—		
Arvoden åt extra tjänstemän, vikariatsersättning m. m.		58,000	—	248,850	—
B. <i>Omkostnader.</i>					
(Förslagsanslag).					
Ersättning till befattningshavare vid generalpoststyrelsen och postverkets lokalförvaltningar för handläggning av postsparbanksgöromål		32,000	—		
Expenser och diverse utgifter		40,000	—	72,000	—
C. <i>Avkortningar och avskrivningar.</i>					
(Förslagsanslag)					
				6,000	—
		Summa	—	326,850	—

Under erinran härom har nu styrelsen för postsparbanken i underdånig skrivelse den 30 september 1912 avgivit förslag till utgiftsstat för postsparbanken att tillämpas från och med år 1914 samt därvid till en början beträffande den form, vari postsparbankens avlöningsstat för närvarande vore uppställd, anfört följande:

»Uti utgiftsstaterna för de flesta ämbetsverk upptagas de i avlöningsstaten ingående beloppen av befattningshavares lön och tjänstgöringspenningar m. m. specifikt med begynnelseavlönning för varje befattningshavare eller grupp av dylika, under det att de belopp, som i form av ålderstillägg böra, efter vissa i staten angivna grunder eller bestämmelser i övrigt, tillkomma vederbörande befattningshavare äro sammanförda till ett för samtliga befattningshavare gemensamt förslagsanslag.

Vid de under senare åren försiggångha löneregleringarna vid vissa kommunikations- och affärsverk är emellertid avlöningsstaten uppställd på sådant sätt, att för varje befattningshavare eller grupp av befattningshavare upptagits den befattningshavaren tillkommande begynnelseavlönning samt det belopp, vartill hans avlöning på grund av särskilda gällande bestämmelser kan komma att högst uppgå, varjämte i en sifferkolumn angivits de belopp, vartill avlöningarna med hänsyn till kända personalförhållanden antagas komma att uppgå.

Då nyssnämnda belopp äro i avlöningsstaten angivna såsom förslagsanslag, torde någon vidare olägenhet ej förekomma vid tillämpning av en i dylik form uppställd avlöningsstat, även om förändrade personalförhållanden skulle nödvändiggöra ett överskridande av det för vederbörande befattningshavare beräknade, i avlöningsstatens sifferkolumn upptagna belopp.

Uti den för postsparbanken gällande avlöningsstat äro emellertid samtliga för den ordinarie personalen i sifferkolumnen ingående poster, således även de, som äro grundade på sannolikhetsberäkning, upptagna såsom fasta anslag, varigenom hinder skulle kunna möta att överskrida avlöningsstatens slutsumma, även i det fall att vederbörande befattningshavare på grund av avlöningsreglementets bestämmelser vore berättigad till en högre avlöning än den, som vid utgiftsstatens upprättande varit beräknad.

Nödvändigheten torde därför kräva, att de för vissa ordinarie befattningshavare beräknade, i avlöningsstaten upptagna slutsummor varda i hädanefter fastställda utgiftsstaten angivna såsom förslagsanslag.

I likhet med övriga i postsparbankens nu gällande avlöningsstat upptagna poster är även det belopp, som finnes uppfört såsom anslag till arvoden åt extra tjänstemän, vikariatsersättning m. m., ej angivet såsom förslagsanslag. Av nyssnämnda anslag bestridas, bland annat, utgifterna för handläggning av göromål av enklare art, som ej medhinnas av den fast anställda personalen och för vilkas utförande användas dels kvinnliga extra och tillfälliga biträden dels ock tillfälliga manliga biträden. Den omständigheten att postsparbanksrörelsen under vissa tider av året kan hava större omfattning än under andra verkar därtill, att antalet dylika biträden växlar under olika tider. Av denna anledning och med hänsyn jämväl till omöjligheten att vid tidpunkten för avgivande av underdånigt förslag till en utgiftsstat, avsedd att träda i kraft mera än ett år efter förslaget upprättande, kunna exakt angiva de maximibelopp, vartill nu ifrågavarande utgifter skulle komma att uppgå, hava såväl särskilda kommitterade uti sitt betänkande av den 26 mars 1908 angående ändrad organisation av postsparbanken samt lönereglering för styrelsen för postsparbanken, som ock 1902 års löneregleringskommitté, uti sitt den 5 februari avgivna underdåniga betänkande i samma ämne, hemställt, att anslaget till arvoden åt extra tjänstemän, vikariatsersättning m. m. måtte utgå såsom förslagsanslag.»

I fråga om övriga erforderliga ändringar beträffande anslagen å postsparbankens avlöningsstat framhåller styrelsen för postsparbanken vidare:

»Såsom nyss blivit sagt, är anslaget till arvoden åt extra tjänstemän, vikariatsersättning m. m. upptaget uti avlöningsstaten för innevarande år (1912) till 85,000 kronor och uti den utgiftsstat, som är avsedd att tillämpas från och med år 1913.

på grund av uppförande i sistnämnda stat av 18 kvinnliga skrivbiträden, till 58,000 kronor. Redan nu har emellertid yppats svårighet att till förstnämnda summa begränsa beloppet av de utgifter, som skola bestridas av det för innevarande år (1912) anvisade anslag. Av detsamma har nämligen under tiden från årets början till och med utgången av sista lidna augusti månad utgått ett sammanlagt belopp av kronor 64,786:87, varjämte de ytterligare utgifter, som under återstoden av året böra av anslaget bestridas, kunna beräknas till omkring 22,700 kronor, i följd varav utgifterna till arvoden åt extra tjänstemän, vikariatsersättning m. m. komma att för året belöpa sig till i det närmaste 87,500 kronor.

Anledningen därtill att ifrågakvarande utgifter för år 1912 torde komma att uppgå till högre belopp än vad vid avgivandet av det underdåniga förslaget till utgiftsstaten beräknats, torde till huvudsaklig del vara att söka i den ökade omfattning, postsparbankens bestyr för riksförsäkringsanstaltens, fiskarförsäkringens och barnmorskornas pensionsanstalts räkning tagit under året. Såsom exempel härå torde få anföras, att, medan under år 1909 (det är vars resultat legat till grund vid beräkningen av anslaget för år 1912) antalet av postsparbanken förmedlade likvider (inbetalningar och utbetalningar) för de båda förstnämnda anstaltens räkning uppgick till sammanlagt 22,815, detta antal för år 1911 stigit till 28,232 och för år 1912 kan beräknas till omkring 33,400, och under det att delägarantalet i barnmorskornas pensionsanstalt vid utgången av år 1909 utgjorde 1,275, hade detta antal vuxit till 1,718 vid 1911 års utgång, och kan vid detta års utgång beräknas uppgå till omkring 1,860. I sammanhang med denna ökning av likvider och delägare har jämväl beloppet av de av postsparbanken för nu nämnda institutioners räkning förvaltade medel stigit från kronor 4,099,718:60 den 31 december 1909 till kronor 5,267,744:82 vid 1911 års utgång och kan vid 1912 års slut beräknas uppgå till omkring kronor 5,900,000:—.

Den stegring i postsparbankens löneutgifter, som föranledes av postsparbankspersonalens bestyr för oftanämnda institutioners räkning, torde emellertid böra ersättas banken av de av Riksdagen för nämnda ändamål särskilt anvisade anslag, på sådant sätt att ersättningsbeloppen för åren 1912 och 1913 tillgodoföras de i postsparbankens utgiftsstat för samma år upptagna avlöningsanslag, under det att för år 1914 en till postsparbanken efter andra grunder än de nu gällande beräknad gottgörelse för omhandlade bestyr borde direkt ingå till postsparbankens kassa, varom allt styrelsen uti samtidigt härmed avlåten skrivelse gör underdånig framställning.

Vid beräkning av det belopp, varmed anslaget till arvoden åt extra tjänstemän, vikariatsersättning m. m. torde böra för år 1914 ökas, lärers hänsyn böra tagas ej mindre till den växande arbetsbördan inom ämbetsverket än även till nya uppgifter, vilkas utförande kräva anslagsökning. I det förre hänseendet vill styrelsen allenast hänvisa till de här ovan meddelade förhållanden, som medverkat till en opåräknad ökning av innevarande års löneutgifter, och vad beträffar de nya uppgifter för postsparbanken, vilka anses komma att föranleda ökade omkostnader, tillåter sig styrelsen meddela, att, på grund av den förändrade lydelse § 9 mom. 3 av nädiga förordningen den 22 juni 1883, angående en postsparbank för riket, erhållit enligt kungl. kungörelsen den 24 sista lidna maj, styrelsen vidtagit sådana, för tillämpning inom den närmaste framtiden avsedda anordningar, att tillfälle finnes berett för innehavare av motbok med postsparbanken att kunna under vissa villkor utbekomma

medel vid anfordran ej blott vid det postsparbankskontor, varest anmälan härom göres, än ock vid andra av motboks innehavaren uppgivna postsparbankskontor. För behörigt övervakande därav att den, som å postsparbankskontor anmälde sig för lyftning vid anfordran av medel, vore därtill berättigad, skulle vart och ett av de postsparbankskontor, vid vilka motboks innehavare uppgivit sig önska lyfta medel vid anfordran, från postsparbankens centralförvaltning bekomma avskrift av därstädes befintliga liggare beträffande motboksägarens fullständiga namn samt födelseår, månad och dag m. m. Då det torde få antagas, att en stor del av postsparbankens delägare skall komma att begagna sig av den sålunda erbjudna förmånen att kunna utan tidsutdräkt förfoga över insatta belopp, samt den lättnad i avseende å utbekommande av inestående medel, som sålunda förefinnes, utan tvivel torde komma att föranleda till ökat anlåtande av banken, lär den nya uppgiften, som banken sålunda åtagit sig, givetvis komma att kräva ökade arbetskrafter inom postsparbankens centralförvaltning. Då det ej torde vara lämpligt, åtminstone till en början, att härför anställas ordinarie befattningshavare, lära kostnaderna för denna ökning av arbetskrafterna böra utgå av anslaget till extra tjänstemän m. m. Innan ännu någon erfarenhet vunnits rörande resultatet av den nya anordningen, är det ej möjligt att kunna exakt angiva den förhöjning i anslaget, som kan komma att för ändamålet erfordras. Dock synes anslagsbehovet ej böra beräknas till lägre belopp än 7,000 kronor.

Till denna förhöjning torde böra läggas det belopp, som kräves för utförande av den ökade arbetsbördan inom ramen av de uppgifter, som redan nu åligga postsparbanken. Den höjning av anslaget, som härför påkallas, anser styrelsen ej kunna sättas lägre än till 5,000 kronor.

Sammanlagda förhöjningen i anslaget åt extra tjänstemän, vikariatsersättning m. m. skulle sålunda utgöra 12,000 kronor, vadan nämnda anslag, som i den för tillämpning från och med år 1913 avsedda utgiftsstaten upptagits till 58,000 kronor, torde i utgiftsstaten från och med år 1914 böra såsom förslagsanslag uppföras med ett belopp av 70,000 kronor.

Jämlikt bestämmelse uti § 1 av det den 22 juni 1911 i nåder utfärdade avlöningsreglemente för tjänstemän vid postsparbanken, må till en var av högst 7 kontorsskrivare, som förordnas att utöva förmanskap, utgå särskilt arvode av 15 kronor i månaden. Beloppet av dessa arvoden, tillhoppa 1,260 kronor, ingår för närvarande ej uti den för vederbörande kontorsskrivare i avlöningsstaten upptagna slutsumman, kronor 74,375, vadan förenämnda arvodesbelopp, 1,260 kronor, torde böra uti bankens utgiftsstat från och med år 1914 särskilt uppföras.»

Slutligen har postsparbanken gjort framställning om uppförande i bankens utgiftsstat av understöd åt tvenne kvinnliga biträden, som icke ansetts böra uppföras på ordinarie stat, och i sådant avseende anfört följande:

»Till innehavare av de 18 ordinarie skrivbiträdesbefattningar, vilka, enligt nådiga brevet till postsparbanksstyrelsen den 10 sistlidna juni, blivit uppförda å postsparbankens avlöningsstat från och med år 1913, komma antagligen att befordras åtskilliga av de kvinnliga extra biträden hos banken, vilka varit i dylik egenskap anställda under en tid av minst 10 år.

Bland dem, som, om hänsyn toges allenast till tjänsteålder, skulle hava varit berättigade att komma i åtanke vid befordran till skrivbiträde, finnas emellertid tvenne, nämligen extra biträdena hos postsparbanken Sofia Ulrika Malm och Adelaide Charlotta Ljungh, av vilka den förra på grund av sjukdom och den senare i anledning av hög levnadsålder icke torde kunna ifrågakomma att uppföras på ordinarie stat och bliva pensionsberättigade på samma sätt som för kvinnliga kontorsskrivare och skrivbiträden hos postsparbanken bestämts. Då staten en lång följd av år för sin räkning tagit deras arbetskraft i anspråk, synes billigheten kräva att, då ohälsans eller ålderdomens dagar för dem inträtt, åt dem beredes något understöd av statsmedlen.

Beträffande extra biträdena Malms och Ljunghs levnadsförhållanden och tjänstgöring får postsparbanksstyrelsen underdånigst anföra följande.

Sofia Ulrika Malm, som är född den 16 juni 1864 och ogift, inträdde i postsparbankens tjänst såsom reservbiträde den 15 juli 1885 och antogs den 13 december 1886 såsom extra biträde hos banken, i vilken sistnämnda egenskap hon fortfarande är anställd. Under tiden intill 1896 års utgång samt under åren 1900, 1901 och 1907 har Malm oavbrutet tjänstgjort, varemot hon under de övriga åren tidtals varit av sjukdom hindrad att förrätta sin tjänst samt vid åtskilliga tillfällen och senast under tiden från och med november 1911 till inemot slutet av juni 1912 på grund av sinnessjukdom vårdats på sinnessjukhus. Malm, som under sin hälsas dagar med nit och skicklighet uppfyllt sina åligganden, är numera, sedan hennes hälsa brutits, oförmögen att på ett tillfredsställande sätt handlägga förekommande göromål. Av en genom postsparbankens försorg anskaffad, skrivelsen bifogad läkarattest framgår ock, att hon, efter allt att döma, även för framtiden kommer att förbli oförmögen att sköta sin tjänst. Enligt företett frejdebetyg är Malm medellös.

Adelaide Charlotta Ljungh är född den 9 januari 1842 och ogift. Hon inträdde i december 1889 såsom reservbiträde hos postsparbanken och antogs den 23 december 1891 till extra biträde hos banken, vilken befattning hon fortfarande innehar. Under hela sin tjänstetid har Ljungh städse ådagalagt stort ordningssinne och utmärkt samvetsgrannhet ävensom på ett pliktroget sätt och till styrelsens synnerliga belåtenhet fullgjort sina åligganden.

Ehuru Ljungh ännu är arbetsförför, torde emellertid ej kunna undvikas att hennes lämplighet för sina åligganden med tilltagande ålder minskas och att det inom kort kan bliva önskligt att hon såsom extra biträde ersättes med en yngre kraft.

I fråga om beloppet av de understöd, som må bära Malm och Ljungh tillerkännas och vilka understöd torde uppföras å postsparbankens avlöningsstat, får styrelsen underdånigst meddela, att den tid, en var av dem varit i effektiv tjänstgöring såsom extra biträde, vid utgången av denna månad utgjort omkring 19 år. Under tiden från och med 1908 års början till utgången av denna månad har emellertid Malm tjänstgjort allenast 2 år 1 månad 5 dagar, under det att Ljunghs tjänstgöringstid för samma tid belöpt sig till 4 år 1 månad 20 dagar.

Det fasta arvudet å den tjänst, en var av dem bestritt, har de senaste fem åren uppgått till 1,440 kronor för år. Med hänsyn ej mindre till tjänsteårens antal och avlöningens belopp än även därtill att Malm uppnått en levnadsålder av allenast 48 år 3 1/2 månader, under det att Ljungh redan i början av detta år fyllt 70 år, synes understödsbeloppet bära bestämmas för den förra till 600 och för den senare

till 640 kronor för år, att av postsparbankens medel utgå från och med månaden näst efter den, då entledigande ur postsparbankens tjänst varder dem meddelat.

Därest dylikt entledigande skulle meddelas före 1914 års ingång, torde understödsbeloppet för år 1913 få utgå av postsparbankens överskottsmedel för samma år.»

Vad därefter angår *postsparbankens omkostnadsstat*, har styrelsen, med erinran att det därå först förekommande anslaget till ersättning åt befattningshavare vid generalpoststyrelsen och postverkets lokalförvaltningar för handläggning av postsparbanksgöromål förslagsvis upptagits för år 1912 till 32,000 kronor, utan att någon ändring av anslagsbeloppet sedermera ägt rum, vidare anført:

»Utgifterna å detta anslag hava under de åtta första månaderna av innevarande år (1912) uppgått i runt tal till 22,500 kronor och kunna således för hela året approximativt beräknas komma att uppgå till omkring 33,800 kronor.

Stegringen i utgifterna å anslaget har föranletts av ökningen i antal och belopp av de under året verkställda insättningarna i jämförelse med förhållandet under de år, som legat till grund vid beräkandet av anslagsbehovet för året.

Med avseende därå att nu ifrågavarande utgifter med postsparbanksrörelsens utvidgning givetvis komma att ökas, torde anslaget från och med år 1914 böra höjas med 3,000 kronor till förslagsvis 35,000 kronor för år.

Anslagen till expenser och diverse utgifter samt till avkortningar och avskrivningar torde däremot kunna tills vidare bibehållas oförändrade jämväl efter utgången av år 1913.»

Med tillämpning av vad sålunda anförts, har postsparbanksstyrelsen uppgjort förslag till utgiftsstat för postsparbanken att gälla tillsvidare från och med ingången av år 1914.

Med anledning av styrelsens för postsparbankens hemställan i fråga om understöd åt extra biträdena Sofia Ulrika Malm och Adelaide Charlotta Ljungh har statskontoret yttrat sig i ärendet och därvid förklarar sig för sin del intet hava att erinra mot vad nämnda styrelse i förevarande avseende föreslagit.

I en till Kungl. Maj:t ingiven skrift har slutligen föreningen av kvinnor i statens tjänst gjort framställning om sådant förbättrande av de hos postsparbanken anställda kvinnliga kontorsskrivarnas ställning, att de i överensstämmelse med vad som i ett av generalpoststyrelsen i underdånig skrivelse den 26 oktober 1912 avgivet förslag till avlöningsreglemente för tjänstemän vid postverket ifrågasatts beträffande personer, som före 1909 års utgång antagits i postverkets tjänst och därefter befordrats till postexpeditörer, måtte från och med år 1914 komma i åtnjutande av den löneförhöjning genom ålderstillägg, som bort tillkomma

dem, därest de vid uppförandet å stat fått av sin extra ordinarie tjänstgöring tillgodoräkna sig den tid, som överstege fem år.

Över denna framställning har styrelsen för postsparbanken den 3 februari 1913 avgivit infordrat underdånigt utlåtande och därvid av anförda skäl ansett billigheten kräva, att åtgärder i det av föreningen av kvinnor i statens tjänst angivna syfte borde vidtagas.

I anslutning härtill har styrelsen hemställt, att första stycket av § 2 i övergångsbestämmelserna till det den 22 juni 1911 i nåder fastställda avlöningsreglemente för tjänstemän vid postsparbanken måtte erhålla följande ändrade lydelse, att tillämpas från 1914 års början:

»Den, som före 1909 års utgång antagits till extra biträde å postsparbanksbyrån, må, i den mån postsparbanksstyrelsen finner honom böra komma i åtnjutande av en dylik förmån, i fråga om begynnelseavlöning och avlöningsförhöjning såsom kontorsskrivare räkna sig till godo så stor del av tiden för tjänstgöringen såsom extra biträde, som överskjuter fem år.»

Vunne detta förslag godkännande, ville styrelsen vidare framhålla, att det belopp av 66,500 kronor, som uti det av postsparbanksstyrelsen den 30 september 1912 underdånigst avgivna förslag till utgiftsstat för postsparbanken från och med år 1914 upptagits till avlöning åt 35 kontorsskrivare, borde höjas med 7,000 kronor eller till 73,500 kronor, samt utgiftsstatens slutsumma följaktligen uppföras till 356,085 kronor.

Enligt styrelsens för postsparbanken förslag skulle alltså utgiftsstaten för postsparbanken, därvid löner och tjänstgöringspenningar till den ordinarie personalen, med undantag för postsparbanksdirektören, ävensom vissa befattningshavare tillkommande ortstillägg förslagsvis upptagits med de belopp, till vilka dessa avlöningsförmåner med hänsyn till nu kända personalförhållanden ansetts kunna beräknas, komma att bliva av denna lydelse:

**Utgiftsstat för postsparbanken, att tillämpas från och med
den 1 januari 1914.**

	Kronor	ö.	Kronor	ö.
<i>A. Avlöningar och understöd.</i>				
Generalpostdirektören såsom ordförande i styrelsen för postsparbanken	2,000	—		
3 ledamöter i styrelsen, vardera 600 kronor	1,800	—		
Postsparbanksdirektören och chefen för postsparbanken	9,000	—		
1 kamrerare och sekreterare (6,000—7,000 kronor); förslagsvis	7,000	—		
1 förste aktuarie (5,000—6,500 >); >	5,500	—		
1 kassör (4,200—5,500 >); >	5,500	—		
1 registrator och aktuarie... (4,200—5,500 >); >	5,500	—		
4 revisorer..... (4,200—5,500 >); >	22,000	—		
7 bokhållare (1,800—3,800 >); >	20,000	—		
35 kontorsskrivare (1,500—2,100 >); >	73,500	—		
18 skrivbiträden (1,250—1,650 >); >	29,700	—		
5 vaktmästare (1,140—1,650 >); >	7,160	—		
Kassören, felräkningspenningar	300	—		
Särskilda arvoden å 180 kronor åt en var av sju kontorsskrivare, tillhopa	1,260	—		
Förste vaktmästaren, arvode	200	—		
Ortstillägg förslagsvis	13,425	—		
Arvoden åt extra biträden, vikariatsersättning m. m.; >	70,000	—		
Understöd:				
åt f. d. extra biträdet Sofia Ulrika Malm	600	—		
> > > > Adelaide Charlotta Ljungh	640	—	275,085	—
<i>B. Omkostnader.</i>				
(Förslagsanslag)				
Ersättning till befattningshavare vid generalpoststyrelsen och postverkets lokalförvaltningar för handläggning av postsparbanksgörsmål	35,000	—		
Expenser och diverse utgifter	40,000	—	75,000	—
<i>C. Avkortningar och avskrivningar.</i>				
(Förslagsanslag)				
			6,000	—
Summa			356,085	—

I likhet med statskontoret anser även jag talande skäl föreligga för att bereda de tvenne extra biträdena Sofia Ulrika Malm och Adelaide Charlotta Ljungh understöd av statsmedel och har jag ej något att erinra i fråga om storleken av de föreslagna understödsbeloppen eller tiden för deras åtnjutande.

Vad styrelsen för postsparbanken i övrigt i fråga om sin utgiftsstat för år 1914 föreslagit och hemställt synes mig ock böra godkännas, och tillstyrker jag därför fastställande av densamma.

Den av föreningen av kvinnor i statens tjänst gjorda framställningen, som vunnit styrelsens för postsparbanken bifall, torde ock vara värd beaktande, och föranleder den av styrelsen föreslagna ändrade lydelsen av § 2 i övergångsbestämmelserna i gällande avlöningsreglemente för postsparbanken icke någon erinran från min sida.

I samband härmed anhåller jag att även få anmäla de ändringar i nyssnämnda reglemente, som föranledas av Kungl. Maj:ts och Riksdagens år 1912 fattade beslut om uppförande å postsparbankens avlöningsstat av 18 kvinnliga skrivbiträden.

I detta avseende har styrelsen för postsparbanken, på grund av nådig befallning, i skrivelse den 10 september 1912 inkommit med förslag till ändrad lydelse av §§ 1, 2, 4 och 7 av nämnda reglemente. Förslaget, som allenast avser att bringa bestämmelserna i avlöningsreglementet till överensstämmelse med Kungl. Maj:ts och Riksdagens beslut i fråga om nämnda skrivbiträden, har jag funnit mig kunna i huvudsak godkänna.»

Sedan föredragande departementschefen därefter uppläst ifrågavarande förslag till ändrad lydelse av nämnda paragrafer i avlöningsreglementet för tjänstemän vid postsparbanken, med av honom däri vidtagna ändringar, samt av § 2 i övergångsbestämmelserna till samma reglemente hemställde departementschefen om avlåtande till Riksdagen av förenämnda proposition.

Förberörda förslag var av följande lydelse:

Förslag

till

ändrad lydelse av §§ 1, 2, 4 och 7 i gällande avlöningsreglemente för tjänstemän vid postsparbanken samt av § 2 i övergångsbestämmelserna till samma reglemente.

§ 1.

Till generalpostdirektören, i egenskap av ordförande i styrelsen för postsparbanken utgår arvode med 2,000 kronor för år, och till en var av tre särskilda ledamöter i styrelsen med 600 kronor för år, vilka arvoden utbetalas i samma ordning som lön.

Till de vid postsparbanken anställda tjänstemän utgår fast avlöning enligt följande stat, vilken anger tjänstemännens fördelning i vissa grupper, de för tjänstemännen inom en och samma grupp bestämda avlöningsbelopp samt det antal år, som bör förflyta från det tjänsteman tillträtt visst avlöningsbelopp, intill dess han kan komma i åtnjutande av det närmast högre.

	Kronor	År	Kronor	År	Kronor	År	Kronor	År	Kronor
<i>Tjänstemän av högre grad.</i>									
Postsparbanksdirektör och chef.....	—	—	—	—	—	—	—	—	9,000
Kamrerare och sekreterare.....	—	—	—	—	6,000	3	6,500	3	7,000
Förste aktuarie.....	—	—	5,000	3	5,500	3	6,000	3	6,500
Registrator och aktuarie; revisor.....	—	—	4,200	3	4,600	3	5,000	3	5,500
Kassör.....	—	—	4,200	3	4,600	3	5,000	3	5,500
Bokhållare.....	{ 1,800	2	2,000	2	2,200	2	2,400	2	—
	{ 2,600	3	2,900	3	3,200	3	3,500	3	3,800
Kontorsskrivare, kvinna ¹⁾	—	—	1,500	3	1,700	3	1,900	3	2,100
Skrivbiträde, kvinna.....	—	—	—	—	1,250	3	1,450	3	1,650
<i>Tjänstemän av lägre grad.</i>									
Vaktmästare ²⁾	1,140	3	1,260	3	1,380	3	1,500	3	1,650

¹⁾ Till var och en av högst 7 kontorsskrivare, som förordnas att utöva förmanskap, må utgå särskilt arvode med 15 kronor i månaden.

²⁾ Förste vaktmästare åtnjuter särskilt arvode av 200 kronor om året. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad med belysning och uppvärmning samt i övrigt erforderligt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, å lönen avdragas 300 kronor årligen.

Förestående avlöningsbelopp fördelas på följande sätt i lön och tjänstgöringspenningar:

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Summa avlöning
	Kronor	Kronor	Kronor
<i>Tjänstemän av högre grad.</i>			
	5,600	3,400	9,000
	4,600	2,400	7,000
	4,300	2,200	6,500
	4,000	2,000	6,000
	3,700	1,800	5,500
	3,400	1,600	5,000
	3,100	1,500	4,600
	2,900	1,300	4,200
Manliga tjänstemän	2,700	1,100	3,800
	2,550	950	3,500
	2,400	800	3,200
	2,175	725	2,900
	1,950	650	2,600
	1,800	600	2,400
	1,650	550	2,200
	1,500	500	2,000
	1,350	450	1,800
	1,575	525	2,100
	1,425	475	1,900
	1,275	425	1,700
Kvinnliga tjänstemän	1,100	550	1,650
	1,125	375	1,500
	900	550	1,450
	700	550	1,250
<i>Tjänstemän av lägre grad.</i>			
	1,000	650	1,650
	950	550	1,500
Vaktmästare	900	480	1,380
	850	410	1,260
	800	340	1,140

§ 2.

För åtnjutande av den i stat uppförda avlöning och förhöjning därav efter viss tid gälla, med undantag för ordföranden och de tre särskilda ledamöterna i styrelsen för postsparbanken, följande allmänna bestämmelser:

1. Tjänsteman — — — — — avlöning.
2. Med — — — — — bibehållas.
3. Tjänsteman — — — — — lönen.
4. Den — — — — — Kungl. Maj:t.

5. Erfordras för tjänsteman vikarie i följd av sjukdomsförfall, tjänsteresa, semester eller uppdrag att vara fullmäktig eller revisor vid civilstatens änke- och pupillkassa, är annan tjänsteman skyldig att, om han förordnas å högre befattning, bestrida densamma, dock ej längre tid än sammanlagt tre månader under samma kalenderår.

Om förordnandet erfordras till följd av sjukdomsfall, äger den vikarierande att, utöver egen avlöning, av den tjänstlediges tjänstgöringspenningar uppbära skillnaden mellan tjänstgöringspenningarna i lägsta lönegraden för, å ena sidan, den högre befattning, som uppehålls, och, å andra sidan, den vikarierandes egen befattning.

Erfordras åter förordnandet av annan anledning, som i detta mom. sägs, äger den vikarierande åtnjuta allenast den honom eljest tillkommande avlöning.

Skrivbiträde, som förordnas såsom kontorsskrivare, skall därunder åtnjuta den biträdet eljest tillkommande avlöning.

Därest postsparbanksdirektören för handläggning av särskilda ärenden är under några få, högst fyra dagar, hindrad att sköta sin befattning, skall annan tjänsteman vid postsparbanken vara pliktig att utan särskild ersättning sköta de till postsparbanksdirektörsbefattningen hörande löpande göromål.

§ 4.

Tjänsteman, som på förordnande förvaltar ledig tjänst, äger att, likasom ock vikarie i succession efter honom, under tiden åtnjuta fast avlöning till samma belopp, som han skulle hava uppburit å sin egen tjänst, samt dessutom skillnaden mellan tjänstgöringspenningarna i lägsta lönegraden för, å ena sidan, den högre befattning, som uppehålls, och, å andra sidan, den vikarierandes egen befattning.

Skrivbiträde, som förordnas såsom kontorsskrivare, skall emellertid därunder åtnjuta allenast den biträdet eljest tillkommande avlöning.

Extra tjänsteman äger att under uppdrag, varom i denna § är fråga, uppbära avlöning i lägsta graden å den tjänst, som han uppehåller.

§ 7.

Ortstillägg utgår till bokhållare och kontorsskrivare med femton procent av den fasta avlöningen, dock högst 450 kronor till bokhållare och 225 kronor till kontorsskrivare, samt till skrivbiträde med 150 kronor.

Ortstillägg anses såsom lön men medför icke höjning av pensionsunderlaget.

Övergångsbestämmelser.

§ 2.

Den, som före 1909 års utgång antagits till extra biträde å postsparbanksbyrån, må, i den mån postsparbanksstyrelsen finner henne böra komma i åtnjutande av en dylik förmån, i fråga om begynnelseavlöning och avlöningsförhöjning såsom kontorsskrivare räkna sig till godo så stor del av tiden för tjänstgöringen såsom extra biträde, som överskjuter 5 år.

Den, som före 1908 års utgång antagits till e. o. tjänsteman hos postsparbanksstyrelsen eller till e. o. postexpeditör, må, i den mån postsparbanksstyrelsen finner honom böra komma i åtnjutande av en dylik förmån, i fråga om begynnelseavlöning och avlöningsförhöjning såsom bokhållare räkna sig till godo så stor del av tiden för tjänstgöringen såsom e. o. tjänsteman eller e. o. postexpeditör, som överskjuter 5 år; och äger han att vid sådan beräkning utgå från 2,200 kronor såsom lägsta avlöning.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot förevarande framställning under förutsättning, vad angår anslaget till arvoden åt extra biträden, vikariatsersättning m. m., att dess uppförande såsom förslagsanslag icke må utnyttjas till beredande av någon förhöjning i den extra personalens nuvarande avlöningsförmåner, hemställer,

*Utskottets
yttrande.*

att Riksdagen må

a) medgiva ej mindre, att extra biträdena hos postsparbanken Sofia Ulrika Malm och Adelaide Charlotta Ljungh må äga att under sin återstående livstid uppbära ett årligt understöd av, den förra 600 kronor och den senare 640 kronor, att av postsparbankens medel utgå från och med månaden näst efter den, under vilken entledigande ur postsparbankens tjänst varder dem meddelat, än även att, därest dylikt entledigande skulle meddelas före 1914 års ingång, understödsbeloppen för år 1913 må få utgå av postsparbankens överskottsmedel för innevarande år; samt

b) godkänna de i statsrådsprotokollet över finansärenden för den 7 mars 1913 tillstyrkta förslagen till utgiftsstat för postsparbanken, att tillämpas tills vidare från och med den 1 januari 1914, och till ändrad lydelse av §§ 1, 2, 4 och 7 i gällande avlöningsreglemente för tjänstemän vid postsparbanken, ävensom av § 2 i övergångsbestämmelserna till samma reglemente, samt på grund härav bestämma postsparbankens anslag, förslagsvis, till 356,085 kronor, att utgå ur postsparbankens inkomster.

Stockholm den 4 april 1913.

På statsutskottets vägnar:

F. CL:SON WACHTMEISTER.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från Första kammaren: herrar greve *F. Cl:son Wachtmeister*, *S. H. Kvarnzelius*, *O. Jonsson*, friherre *J. T. Gripenstedt*, *A. N. Hahn*, greve *P. O. L. Kling-spor*, *A. C. Lindblad*, *C. G. Ekman*, *F. Berglund*, *G. M. H. Ekelund*, *H. H. K. Ericson* och greve *C. B. Hamilton* samt

från Andra kammaren: herrar *A. Ekman*, *H. Andersson*, *F. W. Thorsson*, *P. Olsson*, *C. Persson*, *K. Starbäck*, *K. V. Rydén*, *N. E. Lindberg*, *J. Ström*, *G. Odqvist*, *E. A. Nilson* och *H. Lemke*.